

М Бюлетин за МЕСОТО®

януари 2025 г.

www.amb-bg.com

Брой 1 (993), Година XXX

Издание на Асоциацията на месопреработателите в България, основано през 1996 г.

НЕСТО
 МАШИНИ И
 ОБОРУДВАНЕ ЗА
 МЕСНАТА
 ПРОМИШЛЕНОСТ
 ОПАКОВЪЧНА
 ТЕХНИКА
 ☎ 062 / 62 35 36; 0888 388 444
www.nesto.bg

INTERSPICE
 АДТИВИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА МЕСОПРЕРАБОТКА
 +359 877 316 318 02 917 56 36

БОБАЛ-БОЯДЖИЕВ ООД
 ВСИЧКО ЗА МЕСОПРЕРАБОТКАТА И ХОРЕКА
www.bobal-bg.com 02/936 67 62

Максимална степен на гъвкавост
 Високоэффективен и надежден
 Проектиран с поглед към бъдещето

MULTIVAC
www.multivac.com

ОПАКОВАЙТЕ
 С ГРИЖА ЗА ПРИРОДАТА

INTRAMA

Комплексни решения
 за ХВП и търговията
www.intrama-bg.com

Опаковане Оборудване Етикети Сервиз & Софтуер

База Полуфабрикати

Функционална основа за производство на месни полуфабрикати (кайма, кебапчета, кюфтета, карначета, сурови наденици и др.)

- Base Polufabrikat N - без оцветител
- Base Polufabrikat C - с кармин

Комбинация от адитиви, които осигуряват производство на продукти с постоянно и отлично качество, без това да оскъпява производствения процес, като:

- ✓ Удължават и стабилизират трайността на продуктите
- ✓ Гарантират сигурност и постоянно качество
- ✓ Предотвратяват свиването при термична обработка
- ✓ Не съдържат ГМО

ЕВРОКОМПАКТ ЗОНА ЕООД, ул. Тодор Каблешков 14,
 1618 София, тел.: 02 955 9773; office@eurocompact.bg

Кампус Балкани ЕООД

SHIELD

СИЛЕН КОНСЕРВАНТ БЕЗ Е НОМЕР
 ЗА ХРАНИТЕЛНАТА ИНДУСТРИЯ

- ⇒ Отлична антимикробна протекция
- ⇒ Заместител на лактати и други консерванти с Е номера
- ⇒ Ниска дозировка
- ⇒ Универсално приложение
- ⇒ HALAL сертификат

Да посрещнем **НОВОТО ПОПЪЛНЕНИЕ**
 на серията от инсектицидни лампи

Light SPIDER

които Вие добре познавате!

Лайт спайдер 1 • Лайт спайдер 2 • Лайт спайдер 3

- Много по-лесни за обслужване
- Много по-електрически защитени
- Без налягаче на стартери
- С по-добър фокусиране
- С възможност за лесно заснемане на плаката с мобилен телефон
- С един вид плака за 8ва от моделите

ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ЕФЕКТИВНА ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ПОМЕЩЕНИЯ В ХРАНИТЕЛНО-ВКУСОВАТА ПРОМИШЛЕНОСТ.

ГАРАНТ ПЕСТ КОНТРОЛ
 Официален дистрибутор за България:
 Гарант пест контрол - 1202 София
 Бул. „Славейка“ 2135
 тел.: 02 831 90 73, 02 831 48 96
www.garantpest.com

ЦЯЛОСТНА ЛИНИЯ ОТ ЕДИН ДОСТАВЧИК

АБСОЛЮТНА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ

Официален Дистрибутор

BOGAR
 #BOGOOD

weber

S 300 Slicer

S 300 от MULTIVAC е идеалното решение за малки и средноголеми производства, комбинирайки компактност с изключителна ефективност в своя клас. С регулируеми скорости на рязане, този слайсер гарантира прецизност и надеждност на всяка порция.

Прецизно, последователно нарязване: Контролна функция на теглото и дебелината, осигуряваща минимален брак с подобрена ефективност.

Лесна смяна на продукта без нужда от инструменти.

Динамична система за претегляне: Допълнителна моно скала и конвейер за маркиране на порциите с отклонение в теглото.

Лесно разделяне на отделни резени с хартиен разделител или фолио.

Almer
Food Process & Packaging Solutions
Machinery & Equipment

**АЛМЕР ПРЕДЛАГА ТЕХНОЛОГИЧНО КОНСУЛТИРАНЕ,
ПРОЕКТИРАНЕ, ДОСТАВКА И МОНТАЖ.**

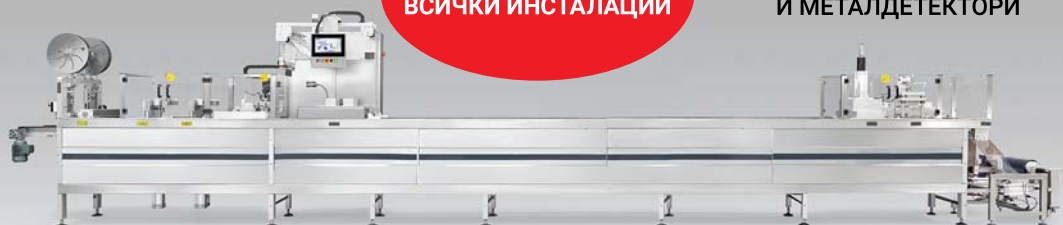

АВТОМАТИЧНИ ТРЕЙСИЙЛЪР
ОПАКОВЪЧНИ МАШИНИ

ДИНАМИЧНИ ВЕЗНИ В КОМПЛЕКТ
С АПЛИКАТОРИ ЗА ЕТИКЕТИРАНЕ
И МЕТАЛДЕТЕКТОРИ

**+ КОНСУМАТИВИ ЗА
ВСИЧКИ ИНСТАЛАЦИИ**

АВТОМАТИЧНИ ТЕРМОФОРМОВЪЧНИ И ВАКУУМ ОПАКОВЪЧНИ МАШИНИ

0876 000 470 | 0882 589 961

www.almer-bg.com

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ

С влизането в сухопътния Шенген: НАП засилва контрола върху стоките с висок фискален риск във вътрешността на страната

След влизането на България в сухопътния Шенген, НАП засилва контрола върху стоките с висок фискален риск, като проверките ще бъдат изтеглени във вътрешността на страната и на местата за разтоварване на стоки, за които Агенцията разполага с информация в реално време. Проверки, съвместно с останалите институции, ще продължат да бъдат правени и по линията на движение на товарите, които са идентифицирани като рискови от експертите по управление на риска. „НАП продължава да изпълнява контролните си функции. Това, че колегите няма да са на граничните пунктове, а ще бъдат във вътрешността на страната по никакъв начин няма да понижи нивото на сигурност и ефективност на проверките. Разполагаме с мобилни офиси, в които имаме достъп до централната база данни, за да можем в реално време да следим стоките с висок фискален риск. Тези дейности на НАП са част от икономическата сигурност и стабилност на държавата ни и те ще бъдат изпълнявани безукорно и безусловно,“ каза Румен Спецов пред журналисти. От НАП напомнят, че от 1 януари 2025 г. влиза в сила **Заповед № ЗМФ-1800/23.12.2024 г. на министъра на финансите**, с която се актуализира Списъкът на стоките с висок фискален риск, съгласно Комбинираната номенклатура на Европейския съюз за 2024 г.

Задължителното предварително деклариране на стоки с висок фискален риск беше въведено поетапно - от 01.10.2023 г. влезе в сила задължението за подаване на данни за превози с дестинация от друга държава-членка на ЕС към България или от нашата страна към държава от ЕС. Няколко месеца по-късно – на 03.01.2024 г., беше въведен и режима за задължително предварително деклариране на превозите на стоки с висок фискален риск, които започват от територията на трета страна и завършват в България, както и започващи и завършващи на територията на страната.

Източник: НАП

Предизвикателствата пред достъпа до пазара за българските производители по агрохранителната верига бяха обсъдени на кръгла маса в УНСС

Катедра „Икономика на природните ресурси“ и Научноизследователският център за агробизнес и природоползване на УНСС, с участието на Министерството на земеделието и храните и по инициатива на акад. Атанас Атанасов и Кирил Вџев, министър на земеделието в периода 2023-2024 г., проведеха кръгла маса „Достъпът до пазара за българските производители по агрохранителната верига“ на 15 януари 2025 г. Форумът се провежда под егидата на ректора проф. д-р Димитър Димитров.

Ректорът проф. д-р Димитър Димитров при откриване на събитието посочи, че се повдига много важна тема, „първо, по отношение на достъпа на българските производители и второ, по отношение на сигурността на храните – за здравето, дали отговарят на определени стандарти. И е много важно, че кръглата маса успя да събере експерти и производители на едно място.“ Ректорът призова форумът да завърши с обобщаваща информация какво се е дискутирало и да се излезе с препоръки към тези, които взимат решенията.

Иван Капитанов, зам.-министър на земеделието и храните определи темата на кръглата маса като изключител-

но важна за целия земеделски и потребителски бранш и увери, че Министерството предвижда да продължи да подпомага земеделските производители въпреки предизвикателствата, пред които са изправени. „От днешната срещата е важно да изведем проблемите, които има секторът, за да се спестят време и средства на бизнеса, както и да се постигне добър диалог и сътрудничество на всички участници в агрохранителната верига.“

Достъпът до пазара за българските производители по агрохранителната верига е една от най-чувствителните теми с водещо значение както за самите земеделски производители и тяхното развитие, така и за потребителите, преработвателите, търговците, политиците, научните работници, експертите и гражданите. Целта на събитието беше да насърчи обмяната на опит и диалога между науката и практиката за пазарната реализация на земеделски и хранителни продукти, с което да се засили сътрудничеството и съвместното разработване на решения в тази област.

В рамките на кръглата маса бяха обсъдени различни аспекти на темата за достъп до пазара от различни гледни точки – практика, наука и администрация. В дискусионните панели се разгледаха въпроси, свързани с това кои са предварителните и препоръчителните условия за достъп до пазара на земеделски и хранителни продукти, какви са предизвикателствата и очакванията за пазара на земеделски продукти, как българската наука може да допринесе за постигането на пазарни предимства. Във фокуса на дискусиите бяха и ползите от защитените права за интелектуална собственост при пазарната реализация на хранителните продукти, основните канали за дистрибуция и структура на веригите за доставки, възможностите и ограниченията за директни доставки на фермерски продукти и ползите от пазарните мерки и подкрепата за организациите на производителите.

Работната ръка и средствата са пречките за развитието на предприятията

Резултати от национално проучване сред българските малки и средни предприятия (МСП), организирано от Изпълнителна агенция за насърчване на малки и средни предприятия (ИАНМСП) в партньорство с Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ показва, че основните проблеми пред предприятията са свързани с липсата на квалифицирана работна ръка (61,9 % от анкетираните) и липсата на достатъчно финансови средства за въвеждане на иновации (47 % от анкетираните). Проучването е осъществено през февруари 2024 година, а целта му е да изследва мнението на ръководителите на МСП за проблемите, предизвикателствата, перспективите и потребностите, пред които са изправени техните предприятия.

На следващите места се нареждат липсата на оборотни средства (34,4 %) и високите цени на материалите и суровините (33,5 %), които отново са свързани с недостига на финансови средства. С недостига на средства е свързан и проблемът с високите цени на енергоносителите (21,4 %), посочват респондентите.

За участие в анкетата са се отзовали 215 МСП от цялата страна. Преобладават микропредприятията с персонал до 10 души, което е очаквано, предвид най-големия им относителен дял в страната, следвани от малките предприятия с персонал до 50 души.

От проучените предприятия най-голям е дялът на МСП от сектор „производство“, следвани от сектор „услуги“ и сектор „търговия“.

Най-голям е дялът на МСП от Югозападен регион, което също е очаквано, следван от Североизточен регион и Южен централен регион. Останалите региони са почти равномерно представени.

Може да се очаква, че голямата част от основните проблеми на МСП в страната са сходни и те се нуждаят от сходна подкрепа от държавата, става ясно от проучването.

Основни проблеми

Получените резултати показват, че липсата на квалифицирана работна ръка и недостигът на финансови средства са двете основни категории проблеми пред дейността и възможностите за развитие на МСП. Явно е, че върху тях трябва да се фокусират мерките за подпомагане от страна на държавата.

В условията на глобализация и свободна търговия между държавите МСП непрекъснато търсят пътища за експорт на своите продукти и услуги. Те разбират, че това е начин за постигане на по-висока възвращаемост на вложените средства и за осигуряване на фирмен растеж.

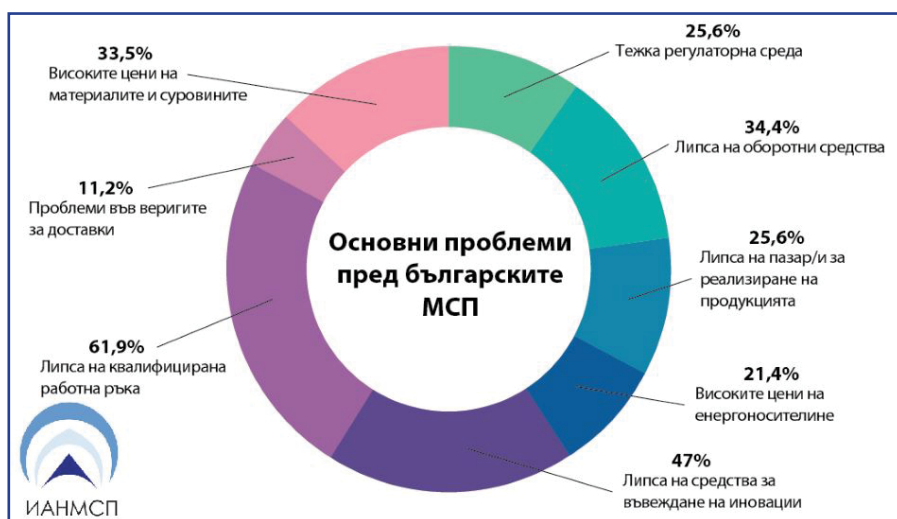
Като най-голямо препятствие пред интернационализацията на МСП, анкетираните отново посочват липсата на квалифицирани кадри (43,3% от отговорилите). На второ място те поставят недостатъчно доброто ниво на конкурентоспособност на собствените предприятия (36,3%), а на трето липсата на информация за спецификата на съответните чужди пазари (32,1 %).

тиции и извършване на иновации, като важни условия за постигане на конкурентоспособност и устойчив растеж на бизнеса им.

23,3 % от анкетираните демонстрират желание да инвестират над 500 хил. лв. в предприятията си през следващите 3 години, 34,4 % – от 150 до 500 хил. лв., а 42,3% от 50 до 150 хил. лева.

Необходимо е обаче да се обърне внимание, че инвестиционни намерения на МСП са посочени при условието, че са налице финансови възможности за реализацията им. Отговорите на поставените в анкетата въпроси показват, че в действителност финансовите възможности на МСП за осъществяване на необходимите им инвестиции не са достатъчни. Така например 74% от запитаните отговарят, че могат да осигурят само между 10% и 30% от необходимите финансови средства и само 3% между 50 и 75% от парите.

Недостигът на финансови средства е сложил отпечатък и върху иновационната активност на МСП през

Инвестиции и финансови възможности

Представителите на МСП изразяват ясно разбирането си за необходимостта от влягане на нови инвес-

последната година. Тя не е била висока, а значителна част от иновациите са били малки и на ниска стойност. Въобще не са осъществили иновации 34,9% от предприятията. Останалите са въвели иновации в организацията, процесите, продуктите и маркетинга.

Финансиране на МСП

От проучването става ясно, че безвъзмездно финансиране на МСП не биха били в състояние да постигнат висока конкурентоспособност и да се развият. Те се нуждаят от финансова подкрепа, както за инвестиционната и иновационната си дейност, така и за текущата си дейност.

Анкетираните ръководители на МСП посочват, че на първо място от безвъзмездно финансиране се нуждаят за закупуване на машини и оборудване (посочено от 155 от тях), на второ място за закупуване на специализиран софтуер и лицензи (посочили 95) и на трето място за цифровизация на бизнеса и киберсикурност на данните (65 посочили).

Повечето от анкетирания МСП (52,6 %) са кандидатствали за безвъзмездна финансова помощ по европейските структурни и инвестиционни фондове. Макар в редица случаи да не са имали очаквания успех, то може да се приеме, че са натрупали известен опит.

Основната част от МСП са кандидатствали за безвъзмездната финансовата помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) 2014-2020 и програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ (ПКИП) 2021-2027 (51,3 % от МСП). На второ място по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 (ОПРЧР) и програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 (ПРЧР) – 15,9 % от предприятията и на трето място по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) -13,3 %.

Много показателни са причините, поради които МСП са се въздържали да кандидатстват за безвъзмездна финансова помощ по европейските фондове. На първо място, като такава причина са посочени твърде утежняващите правила за кандидатстване и изпълнение (посочени от 63 от анкетиранияте). Следват липсата на достатъчен капацитет за подготовка на проект и/или финансови средства за наемане на консултанти; недостатъчен финансов капацитет за съфинансиране на дейностите и липса на информация за възможностите.

Въпреки съществуващите пречки и негативен опит, значителна част от МСП биха кандидатствали за безвъзмездно финансиране за въвеждане на нова или значително подобрена стока или услуга или за въвеждане на нов или значително подобрен бизнес процес. Почти 90 % от анкетиранияте са потвърдили това.

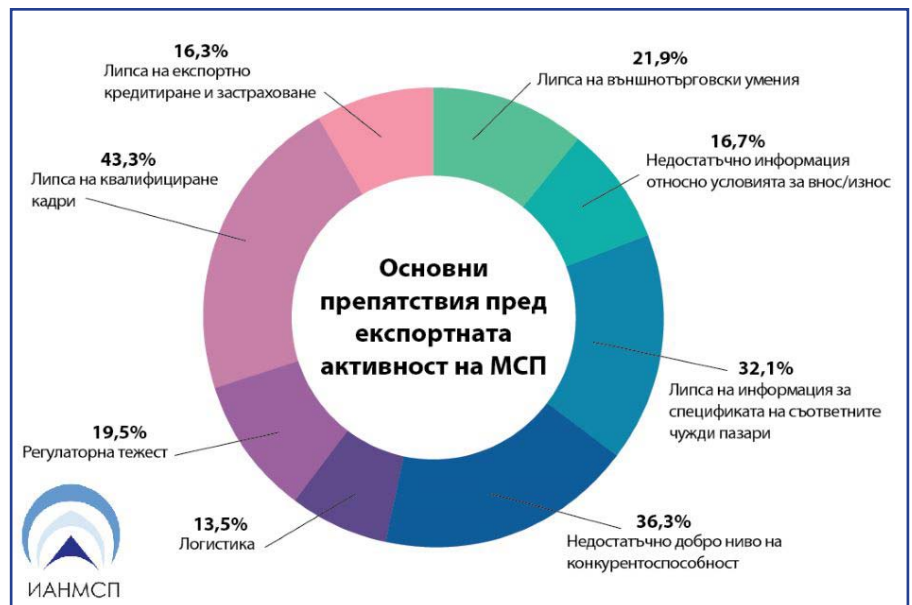
Голямата част от МСП, които биха кандидатствали за безвъзмездно финансиране, предпочитат да го направят съвместно с партньорска организация с цел възползване от техните знания, опит и финансови възможности за съфинансиране. Най-предпочитани за партньори са другите сходни предприятия, университетите и научно-изследователски организации. Само 32,1 % от анкетиранияте биха предпочели да кандидатстват самостоятелно.

Анкетата показва, че предприятията са по-малко склонни да кандидатстват за финансова подкрепа чрез финансови инструменти, предоставяни от банки, инвестиционни фондове и др. Немалка част от тях (41,9 %) отговарят, че по-скоро не биха търсили такава форма на финансиране. Други 49,3 % от МСП биха кандидатствали за кредит, но само при пооблекчени условия по отношение на лихви, обезпечение и други дългови инструменти. Недостигът на финансови средства за развитие е причината 23,3 % от предприятията да изразят готовност да предоставят свои дялове на инвестиционни фондове срещу подкрепа за инвестиране.

Нефинансова подкрепа

Според анкетиранияте ръководители на МСП най-голяма е необходимостта им от обучение, свързано с подготовката за кандидатстване за финансиране по европейските програми и проекти (50,7% от отговорилите). На второ място по важност е обучението за успешен експорт и навлизане на чужди пазари (47%). Необходимостта от допълнително обучение по проблемите на дигитализацията е поставена на трето място по значимост (35,3%).

Освен от допълнително обучение, МСП се нуждаят и от редица други нефинансови услуги. Анкетиранияте отново са поставили на първо място потребността от услуги, свързани с финансирането и с достъпа до чужди пазари. Така например, 131 от тях са посочили като най-необходима услуга предоставянето на информация за достъп до финансиране, а 117 – услуги, свързани с възможности за ориентирание към международни пазари. Значително по-назад по значимост са поставени услугите, свързани с изготвяне на маркетингови стратегии и бизнес планове.

Забележка: Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) е институцията, отговорна за провеждане и изпълнение на държавната политика в сферата на насърчване на предприемачеството и иновациите в МСП, съгласно Закона за малките и средните предприятия и Националната стратегия за насърчване на малките и средните предприятия 2021-2027 г.

Основна задача на ИАНМСП е и насърчването на интернационализацията на българската икономика чрез улесняване на достъпа на българските МСП до целеви външни пазари и осигуряване на условия за доброто им позициониране и устойчиво присъствие в международен мащаб. За целта тя организира международни прояви като търговски мисии, бизнес форуми, конференции, двустранни срещи и други, които целят да подпомогнат МСП (производители и износители), притежаващи експортни възможности, в установяването на преки контакти с потенциални техни чуждестранни партньори и създаване или разширяване на резултатно търговско и производствено сътрудничество

Източник: PROGRESSIVE

Доклад на Световния икономически форум за бъдещето на работните места за 2025 г.

Световният икономически форум публикува на 8 януари **Доклад за бъдещето на работните места за 2025 г.** Документът разкрива, че технологичният напредък, демографските промени, геоикономическите напрежения и икономическият натиск са основните двигатели на промените, влияещи върху индустриите и професиите в световен мащаб.

Въз основа на данни от над 1000 компании, докладът установява, че липсата на умения продължава да бъде най-значимата бариера пред бизнес трансформацията днес, като почти 40% от уменията, необходими за работата, ще се променят и 63% от работодателите вече го посочват като ключова пречка, пред която са изправени. Очаква се технологичните умения в областта на изкуствения интелект, големите данни и киберсигурността да имат бързо нарастване на търсенето, но човешките умения, като творческо мислене, устойчивост и гъвкавост, ще останат критични. Комбинацията от двата вида умения ще бъде все по-решаваща за бързо променящия се пазар на труда.

Според доклада за бъдещето на работните места за 2025 г. ще има 78 млн. нови възможности за работа до 2030 г., но е необходимо спешно повишаване на уменията, за да се подготви работната сила за тях. Предвижда се променящите се глобални тенденции в технологиите, икономиката, демографията и зеления преход да генерират 170 млн. нови работни места до 2030 г., като същевременно ще изместят 92 млн. други.

Future of Jobs Report 2025

Top 10 fastest growing skills by 2030

WORLD
ECONOMIC
FORUM

1. AI and big data
2. Networks and cybersecurity
3. Technological literacy
4. Creative thinking
5. Resilience, flexibility and agility
6. Curiosity and lifelong learning
7. Leadership and social influence
8. Talent management
9. Analytical thinking
10. Environmental stewardship

● Cognitive skills ● Self-efficacy ● Working with others ● Management skills ● Technology skills ● Ethics

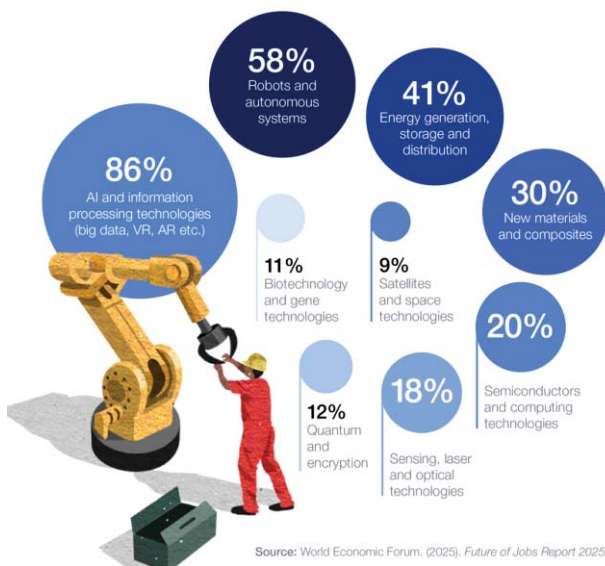
Note: The skills selected by surveyed organizations to be increasing most rapidly in importance by 2030.
Source: World Economic Forum, (2025). *Future of Jobs Report 2025*.

Future of Jobs Report 2025

Trends in AI, robotics and energy technologies are most likely to drive business transformation

WORLD
ECONOMIC
FORUM

Share of employers expecting the technology to transform their organization

Разширяването на дигиталния достъп се очаква да бъде най-трансформиращата тенденция – както сред тенденциите, свързани с технологиите, така и като цяло – като 60% от работодателите очакват това да трансформира бизнеса им до 2030 г. Напредъкът в технологиите, особено в Изкуствения интелект /ИИ/ и обработката на информация (86%); роботиката и автоматизацията (58%); генерирането, съхранението и разпределението на енергия (41%) също се очаква да бъдат трансформиращи. Очаква се тези тенденции да имат различен ефект върху работните места, като стимулират както най-бързо растящите, така и най-бързо намаляващите роли и подхранват търсенето на умения, свързани с технологиите, включително ИИ и големи данни, мрежи и киберсигурност и технологична грамотност, които се очаква да бъдат първите три най-бързо развиващи се умения.

Някои от най-бързо развиващите се работни места са в областта на технологиите, данните и изкуствения интелект. Ролите, свързани с технологиите, са най-бързо растящите работни места в процентно изражение, включително специалисти по големи данни, инженери по финтех, специалисти по изкуствен интелект и машинно обучение и разработчици на софтуер и приложения. Екологични и енергийни преходни роли, включително

специалисти по автономни и електрически превозни средства, инженери по околна среда и инженери по възобновяема енергия, също фигурират сред най-бързо развиващите се позиции.

Чиновническите и секретарските позиции – включително касиери и билетни служители, административните асистенти и изпълнителните секретари – се очаква да имат най-голям спад в абсолютни числа. По подобен начин фирмите очакват най-бързо намаляващите длъжности да включват чиновници в пощенска служба, банкови касиери и служители за въвеждане на данни.

Очаква се растеж в абсолютни стойности на базови работни места като земеделски работници, шофьоридоставчици, строителни работници, продавачи и работ-

ници в хранително-вкусовата промишленост. Работните места в областта на икономиката на грижите, като медицински сестри, социални работници, консултанти и лични помощници, също се очаква да нараснат значително през следващите пет години, заедно с ролите в образованието като учители в областта на висшето и средно образование.

Най-бързо развиващите се умения до 2030 г. ще включват технологични умения наред с човешки умения, като когнитивни умения и сътрудничество. Спешно са необходими колективни действия в публичния, частния и образователния сектор, за да се преодолеят нарастващите пропуски в уменията.

Източник: БТПП

Ролята на месото в съвременното общество

Предизвикателства и възможности за определяне на ролята и ценността на месото за нашето глобално общество и икономика.

Ролята на месото в обществото е обект на сериозни дискусии. Като цяло научните доказателства потвърждават решаващата роля на животните в околната среда и на месото в храненето на хората, но алтернативни радикални възгледи, разпространявани чрез социалните медии, оказват влияние върху обществените убеждения. Въпреки икономическото и хранителното значение на месото, понастоящем се отправят призови за драстично намаляване, а понякога дори за премахване на производството му, основани на аргумента, че растителните храни могат да го заменят, за да продължи изхранването на нарастващото население.

Някои медии, неправителствени организации и политици представят месните продукти по твърде негативен начин, като се позовават на доказателства по подвеждащ начин или цитират изолирани и „удобни“ проучвания, основани на съмнителни предположения. Това подрива дебат, доминиран от идеология. Научната комуникация обаче трябва да бъде ясна, строга и достъпна, за да се гарантира, че решенията са ефективно основани на доказателства.

В този негативен контекст намаленото финансиране и ресурси за научни изследвания застрашават способността на месната индустрия да въвежда иновации и да подобрява ефективността, безопасността, качеството, хуманното отношение към животните, здравето и устойчивостта на околната среда. Справянето с тези предизвикателства е от решаващо значение, тъй

като според прогнозите до 2030 г. световното производство на месо ще достигне 373 млн. тона, а до 2050 г. ще трябва да се изхранват 2 млрд. души повече. Освен това ефективното използване на пасищните животни за подобряване на здравето на почвата, улавянето на въглерод, задържането на вода и устойчивостта на суша трябва да бъде част от програмата за устойчивост. Обществената роля на животновъдството обхваща здравни, икономически и социални съображения и следва да се оценява като такава.

Сътрудничеството между промишлеността и академичните среди е от ключово значение за иновациите. Привличането на млади хора, разчупването на традиционните граници и насърчаването на сътрудничеството на всички нива са от съществено значение. Съвременен ще са необходими открит диалог и широко участие, за да се отговори на многобройните предизвикателства и да се намерят трайни решения.

Вижте пълния текст на документа от Rod Polkinghorne, Mohammad Koohmaraie, Collette Kaster, Declan Troy, Andrea Rosati, „Challenges and opportunities for defining the role and value of meat for our global society and economy | Animal Frontiers | Oxford Academic (oup.com)“

Източник: MeatTheFacts

nLCA¹: Въздействието на месото и млечните продукти върху околната среда е наполовина по-малко от изчисленото досега

Оценката на въздействието на храните върху околната среда не е лесна. Оценката на жизнения цикъл (Life Cycle Assessment - LCA) отдавна се използва за идентифициране на „горещите точки“ на околната среда в хранителните системи. Храната обаче има много елементи, които трябва да се вземат предвид, и обикновеният LCA за продукта не е достатъчен. Това е добре разбрано от много експерти, които се занимават с разработването на нови показатели, за да преодолеят ограниченията и да изчислят въздействията възможно най-точно. За да се оцени устойчивостта на агрохранителните системи, е необходима по-надеждна оценка на въздействието на храните върху околната среда, която да отчита и хранителното качество и стойност на храните.

Сравняването на различни храни, например месо и маруля, дава неверни резултати, тъй като хранителната им стойност е твърде различна, за да бъдат пряко съпоставими. Поради тази причина въздействието на храните върху околната среда не трябва да се изчислява единствено въз основа на количеството, калориите или приноса на една-единствена хранителна съставка; то трябва да отчита всички хранителни съставки, необходими на човешкия организъм като цяло.

В този контекст е разработена нова метрика - Nutritional LCA (nLCA). Това е по-нататъшно развитие на изследването LCA, при което въздействието на храната не е свързано просто с нейната маса и следователно с 1 kg продукт, а с цялостните ѝ хранителни характеристики. То се фокусира както върху параметрите

на околната среда, така и върху хранителните фактори, осигурявайки интегриран поглед на въздействието на храните върху околната среда и човешкото здраве. Например въз основа на тези нови и по-точни изчисления въздействието върху околната среда на висококачествените храни от животински произход, като месо, е наполовина по-малко от това, което се изчисляваше преди.

Това е изводът от неотдавнашно проучване, основано на качеството на протеините, което установи, че въздействието на месото и млечните продукти върху околната среда е намаляло почти наполовина, докато това на продуктите на растителна основа се е увеличило с почти 60%. В светлината на тези заключения производството на храни от животин-

ски произход има много по-малко въздействие върху околната среда, отколкото се смяташе досега, благодарение на по-високото качество на животинските протеини, което означава, че за задоволяване на търсенето са необходими по-малко храни и следователно по-малко въздействие върху околната среда.

Друго проучване, публикувано в Scientific Reports, проведено от италиански изследователи, също срав-

нява въздействието върху околната среда на 15 растителни и животински храни, включително боб, карфиол, говеждо месо, риба, царевича, мляко, грах, картофи, киноа и ориз. Когато се вземе предвид количеството храна, необходимо за осигуряване на всички основни аминокиселини за 70-килограмов човек, говеждото месо има по-добри екологични показатели от другите продукти. Напротив, някои продукти на растителна основа имат по-голямо въздействие върху околната среда, тъй като в тях липсват незаменими аминокиселини, което води до значително увеличаване на количеството храна, необходимо за получаване на пълния набор от аминокиселини.

Резултатите показват нова перспектива и необходимостта от отчитане на качеството на протеина в nLCA и смислеността и бионаличността на всички биоактивни съединения и микроелементи за по-надеждна оценка. Според експертите плътността на хранителните вещества и ефектите върху здравето, като например тежестта на заболяванията, трябва да се разглеждат заедно за по-точен подход. Констатациите, че продуктите от животински произход, особено тези, богати на висококачествени протеини, оказват по-малко

въздействие върху околната среда, отколкото се предполагаше досега, поставят под въпрос съществуващите предположения. С постигането на глобалните цели за устойчивост е от съществено значение политиките в областта на селското стопанство и хранителните системи, които са особено строги по отношение на храните от животински произход, да интегрират тези по-прецизни показатели, за да се гарантира, че аспектите, свързани с околната среда и човешкото здраве, се разглеждат равностойно.

¹Nutritional LCA (nLCA)-Оценка на хранителния жизнен цикъл - израз, използван за описание на изследване на LCA, при което осигуряването на хранителен(и) елемент(и) се разглежда като основна функция или като една от основните функции на даден хранителен продукт.“

Международни изложения 2025 г.

Име на изложение	Профил на събитието	Място на провеждане	Дата
Biofach	Водещ световен търговски панаир за биологични храни.	Nuremberg Exhibition Centre – Нюремберг, Германия	11-14 февруари
GulFood	храни, напитки, суровини и хранителни добавки, услуги в хранителната индустрия и ресторантьорството, обработване и пакетиране на храни.	Dubai World Trade Center – Дубай, Обединени Арабски Емирства	17-21 февруари
Fine food Poland	за храни и напитки, машини за хранително-вкусовата промишленост и технологии	Warsaw Exhibition Center – Варшава, Полша	21-22 февруари
Meat Attraction - The Trade Show for the Meat Industry	Месо, колбаси, готови ястия. Дистрибуционни канали, логистика, технологии и оборудване.	IFEMA MADRID - Мадрид, Испания	25-27 февруари
EXPO CARNES Y LÁCTEOS	месо и млечни продукти	Centro Internacional de Negocios Monterrey, CINTERMEX – Монтерей, Мексико	4-6 март
Food Expo/ OENOTELIA	храни и напитки	Metropolitan Expo, Атина, Гърция	8-10 март
EUROGASTRO	HORECA	Ptak Warsaw Expo – Варшава, Полша	11-13 март
FOODEX JAPAN	храни и напитки	Токио, Япония	11-14 март
Meat Pro Asia	яйца, птиче месо, месо, морски дарове, хранителни продукти, опаковане	Бангкок, Тайланд	12-14 март
International Food & Drink Event	храни и напитки	Excel London, Лондон, Обединено Кралство	17-19 март
Food & Drink Expo	храни, напитки, опаковки, технологии, оборудване, ресторантьорство и хотелиерство	NEC Birmingham – Бирмингам, Обединено Кралство	7-9 април
Salon Gourmets	представяне на тенденциите в областта на храните и напитките от най-висок клас.	International Fine Food and Beverages Fair – Мадрид, Испания	7-10 април
WorldFood Poland	храни и напитки, опаковки, иновации, тенденции и решения в HoReCa сектора	EXPO XXI Warszawa – Варшава, Полша	8-10 април
FOTEG Istanbul 2025	технологии за преработка на храни и решения за опаковане	Istanbul Expo Center – Истанбул, Турция	24-26 април
IFFA - Technology for Meat and Alternative Proteins	оборудване за преработка, опаковане, продажба на месо и алтернативни протеини	Франкфурт, Германия	3-8 май
TUTTOFOOD Milano World Food Exhibition	храни и напитки	Fiera Milano – Милано, Италия	5-8 май

NRA Show	ресторантьорски бранш	McCormick Place Chicago, IL – Чикаго, САЩ	17-20 май
Private Label Manufacturers Association International Council	търговци на дребно и производители на храни.	RAI Amsterdam Convention Centre – Амстердам, Нидерландия	20-21 май
Grillfest in the City	n/a	Букурещ, Румъния	20-22 юни
Summer Fancy Food Show (formerly IFFCS)	храни и напитки	Javits Convention Centre - Ню-Йорк, САЩ	29 юни – 1 юли
MeatEx Canada	Международно изложение за месо	Торонто, Канада	3-5 юли
WorldFood Istanbul Expo 2025	хранителни продукти и технологии	Tüyap İstanbul Fuar ve Kongre Merkezi – Истанбул, Турция	2-5 септември
Riga Food Expo 2025	храни, напитки и технологии за преработка на храни, опаковки и технологии	Kipsala International Exhibition Centre – Рига, Латвия	4-6 септември
Americas Food & Beverage Show 2025	храни и напитки	United States of America, Miami, Miami Beach Convention Center	10-12 септември
Interfresh Eurasia Exhibition 2025	храни, хранителни технологии, опаковки, селскостопански технологии, съхранение и логистика	Fuar İzmir – Измир, Турция	18-20 септември
FACHPACK	опаковки, технологии и преработка	Nuremberg's Exhibition Centre -Нюремберг, Германия	23-25 септември
PPMA total 2025	оборудване, машини за опаковане, промишлени роботи и системи за машинно наблюдение	Зала 5, NEC – Бирмингам, Обединено Кралство	23-25 септември
POLAGAGRA	хранително-вкусова промишленост, ХоРеКа и хранителни технологии	MTP Poznań EXPO – Познан, Полша	24-26 септември
Anuga Cologne 2025	храни, напитки и кулинарни концепции	Koelnmesse Exhibition Grounds - Кьолн, Германия	4-10 октомври
INDAGRA	оборудване и продукти в областта на селското стопанство, животновъдството, хранително-вкусовата промишленост и растениевъдство.	Romexpo– Букурещ, Румъния	29 октомври – 2 ноември
Gulfood Manufacturing	оборудване и логистика	Дубай, Обединени Арабски Емирства	4-6 ноември
FOODTECH 2025	технологии, храни и напитки	Metropolitan Expo – Атина, Гърция	7-10 ноември
FOODTECH EXPO	хранителни технологии в Полша	Ptak Warsaw Expo – Варшава, Полша	25-27 ноември
Fi Europe	ингредиенти	Paris Expo Porte de Versailles – Париж, Франция	2-4 декември

МЕЖДУНАРОДЕН ПАНАИР
ПЛОВДИВ

food tech

18-22

ФЕВРУАРИ 2025

МЕЖДУНАРОДНА
ИЗЛОЖБА ЗА ХРАНИ
И НАПИТКИ, ОПАКОВКИ,
МАШИНИ И ТЕХНОЛОГИИ

www.fair.bg

Доклад на Европейската сметна палата: лабиринтът от етикети на храните може да обърка и заблуди потребителите

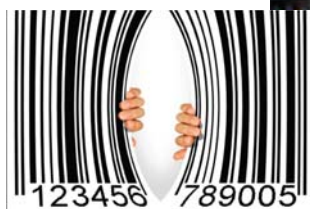
- Пропуски в правилата на ЕС оставят възможности за посочване на подвеждаща информация върху етикетите на хранителните стоки.
- Лабиринтът от постоянно променящи се етикети може да обърка потребителите.
- Глобите невинаги са достатъчни, за да предотвратят злоупотребите.

Потребителите лесно могат да се изгубят в лабиринта от етикети на хранителни продукти, посочват одиторите на ЕС в публикуван днес специален доклад. Етикетирването на храните следва да помага за вземането на информирани решения при покупката на хранителни продукти. Европейските потребители обаче се сблъскват с все повече твърдения, символи, лозунги и рейтинги върху етикетите, които могат да бъдат не само объркващи, но и подвеждащи.

Етикетите предоставят информация за съдържанието и свойствата на храните. Те също често се използват и за да направят продукта по-привлекателен, като подчертават предполагаемите ползи от него, например това, че е здравословен, от биологично производство или че не съдържа глутен. Правилата на ЕС изискват етикетите да предоставят основна информация на потребителите, което е едно добро начало. ЕСП* обаче разкри редица обезпокоителни пропуски в законодателството, както и проблеми при проверките и санкциите.

„Вместо да носят яснота, етикетите на храните често създават объркване — използват се стотици различни схеми, символи и твърдения, които потребителите трябва да разшифроват“, заяви г-жа Кейт Пентус-Розиманус, членът на Европейската сметна палата, отговорен за одита. „Предприятията за производство на храни могат да бъдат много избобретателни по отношение на информацията върху етикетите, а правилата на ЕС изостават от постоянно развиващия се пазар. Това означава, че около 450 милиона европейски потребители могат да бъдат умишлено или неволно подвеждани.“

В действителност слабостите в законодателството на ЕС също могат да доведат до заблуждаване на потребителите. Правилата на ЕС за етикетирване на храните позволяват например посочването на твърдения за хранителни и здравни свойства дори за продукти с високо съдържание на мазнини, захар и/или сол. По този начин захарни продукти, като например

енергийни блокчета, може да бъдат рекламирани като „с високо съдържание на протеини“. Потребителите все повече се сблъскват и с нерегулирани здравни твърдения за растителни вещества (като например „допринася за възстановяването на енергията“ или „подобрява физическата форма“), дори когато това не е обосновано от научни доказателства.

Някои потребители дори могат да се почувстват оцетени. Страдащите от хранителни алергии могат да се сблъскат с прекомерно предпазливо етикетирване на продуктите и общи предупреждения от типа на „може да съдържа [алерген]“. Това ограничава техния избор на продукти. Вегетарианците и веганите са особено засегнати — етикетирването на продукти като подходящи за вегетарианци или вегани не е регулирано, защото не съществува определение за тези продукти на ниво ЕС.

Използването на различните схеми за етикетирване на хранителната стойност върху лицевата страна на опаковката, като например Nutri-Score, NutriInform Battery и Keyhole, не е хармонизирано на ниво ЕС и липсва консенсус между заинтересованите участници в Европа коя система следва да се прилага. Стандартизираните правила могат да помогнат на потребителите да идентифицират по-здравословните хранителни продукти и потенциално да допринесат за предотвратяване на заболявания, свързани с храненето. Вместо това едновременно прилагане на

множество схеми в държавите от ЕС (всяка от които има различно значение и цели) на практика има обратен ефект — по-скоро обърква, отколкото да насочва потребителите.

Объркването се увеличава и от растящия брой незадължителни етикети, символи и твърдения, които се използват с цел привличане на клиенти. Сред тях са етикетите за чисти съставки, свързани с отсъствието на определени елементи (например „без антибиотици“) и несертифицирани качества (например „пресни“, „натурални“), но също и множество претенции за екологичност, които са подобни на прилаганите в други области заблуждаващи твърдения за екосъобразност. Одиторите отбелязват, че за съжаление настоящите правила на ЕС не са в състояние да предотвратят тези практики.

В допълнение към тези критики ЕСП установи, че повишаването на осведомеността на потребителите не е ясен приоритет. За периода 2021—2025 г. ЕС е отпуснал само около 5,5 млн. евро за кампании за повишаване на информираността относно хранителните етикети. В държавите членки подобни кампании се провеждат спорадично. Маркирането на датата например е задължително, но въпреки това не е добре разбрано от потребителите, които често не са наясно със значението на означенията „най-добър до“ и „използвай преди“.

Предприятията за производство на храни понякога се възползват и от слабостите при извършването на проверки и налагането на санкции. Проверките като цяло функционират

*Европейска сметна палата

добре за задължителните елементи на етикетиранието на храните. За разлика от това обаче се извършват малко или никакви проверки на незадължителната информация, като например твърденията за хранителни и здравни свойства, или на продажбите на храни онлайн (нараснали изключително след пандемията), при които е почти невъзможно да се проверяват уебсайтове извън ЕС. По отношение на нарушенията одиторите заключават, че налаганите глоби невинаги са възпиращи, ефективни или пропорционални.

Обща информация

В ЕС предоставянето на информация за храните на потребителите се регулира чрез набор от общи правила, като например Регламента относно общото законодателство в областта на храните от 2002 г., Регламента относно претенциите за храните от 2006 г. и Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите от 2011 г. („Регламентът за ИХП“). Етикетиранието на храните в ЕС се регулира и чрез набор от по-целенасочени правила,

в които са определени изисквания за конкретни хранителни продукти (например вино, яйца, мед, маслиново масло, храни, предназначени за малки деца, и т.н.).

Определението на ЕС за „етикет“ е „всяка маркировка, производствена марка, търговска марка, изображение или друго описание, което е изписано, отпечатано, маркирано, щамповано, изобразено или гравирено върху или закрепено към опаковката или контейнера с храна.

Източник:

Европейска сметна палата

Отговори на комисията на препоръките на ЕСП

Препоръка 1

Да се отстранят пропуските в правната рамка на ЕС за етикетиранието на храните

Комисията следва:

а) спешно да предприеме стъпки за изпълнение на все още неприетите действия, посочени в Регламента за предоставянето на информация за храните на потребителите и в Регламента относно претенциите за храните, особено по отношение на теми, за които се очаква приемането на правен акт (т.е. претенции, свързани с растителни вещества, и поставяне на предупреждения за алергени върху опаковките);

б) да извърши допълнителна работа за решаване на нерешените въпроси, свързани с етикетиранието на произхода и алкохолните напитки.

(Целеви срок за изпълнение — 2027 г.)

Комисията приема препоръка 1, букви а) и б).

Препоръка 2

Да се увеличат усилията за анализиране на практиките при етикетиранието

Комисията следва:

а) да анализира проактивно и редовно практиките за етикетиранието, на които са изложени потребителите;

б) съвместно с държавите членки да подобри насоките за предприятията за производство на храни.

(Целеви срок за изпълнение — 2027 г.)

Комисията приема препоръка 2, букви а) и б).

Препоръка 3

Да се проследяват очакванията на потребителите и да се предприемат действия за подобряване на разбирането от тяхна страна на етикетите на храните

Комисията следва:

а) съвместно с държавите членки, систематично да проследява потребностите на потребителите и разбирането на етикетите от тяхна страна;

б) да подкрепя държавите членки в усилията им за подобряване на разбирането на етикетиранието на храните от страна на потребителите, например чрез кампании за повишаване на осведомеността или чрез наръчник за етикетиранието на храните, предназначен за потребителите.

(Целеви срок за изпълнение — 2027 г.)

Комисията приема препоръка 3, букви а) и б).

Препоръка 4

Да се засилят проверките от страна на държавите членки на незадължителните етикети и онлайн търговията на дребно

Комисията следва да насърчава държавите членки да засилят извършваните от тях проверки на незадължителните етикети и онлайн търговията на дребно, като предостави насоки и примери за добри практики.

(Целеви срок за изпълнение — 2027 г.)

Комисията приема препоръка 4.

Препоръка 5

Да се подобри докладването относно етикетиранието на храните

Комисията следва:

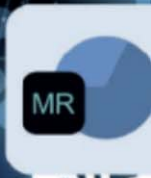
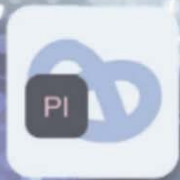
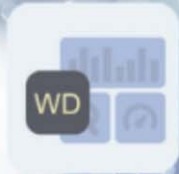
а) да подобри съгласуваността на данните, докладвани от държавите членки, относно контрола, свързан с етикетиранието на храните, включително чрез рационализиране на договореностите на държавите членки за докладване;

б) при актуализирането на онлайн приложението на Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи да подобри качеството на данните и да увеличи споделянето на информация с обществеността по въпросите, свързани с етикетиранието на храните.

(Целеви срок за изпълнение — 2027 г.)

Комисията приема препоръка 5, букви а) и б).

MULTIVAC Smart Services

Умножете Вашата **Стойност**.

СБОРНИЦИ С ТРАДИЦИОННИ БЪЛГАРСКИ РЕЦЕПТУРИ И ТЕХНОЛОГИИ

Изданията може да поръчате на
тел. 02 971 26 71 или e-mail office@amb-bg.com.

МАЛКИ ОБЯВИ

„КФМ“ гр. БЛАГОЕВГРАД ПРОДАВА всякакви машини за месопреработка и форми за шунки инокс.
Тел.: 0885 28 22 62; e-mail: office@karol-fernandez.com

Фирма „ЕДРИНА“ продава: сурови св.крака – 1 лв.кг, св.стомах, св.дебели черва и други супродукти.
Контакти: Николай Николов: 0889801184

ФИРМА „СЕРВИЗ ММ“ ПРОДАВА: машини за месопреработка и режещи инструменти за волфове и кутери. Тел. 0889 92 32 18; 0896 61 20 08.

МЕСОДОБИВНО ПРЕДПРИЯТИЕ в с. ЛЕСИДРЕН
ПРЕДЛАГА свинско трупно драно и свинско трупно белено месо. За контакт: тел. 0878 844 800.

ИЗКУПУВАМЕ ВСЯКАКВИ МАШИНИ ЗА
МЕСОПРЕРАБОТКА.
За контакт: 0896 61 20 08.

Първата нуклеос база в България –
Свинокомплекс Голямо Враново –
Инвест АД се грижи за Вас от 1972 г.

Предлагаме живи животни, прясно свинско трупно месо и супродукти.

По-вкусна е само мечтата!

Контакти: Вихрен Димитров 0887 621 984
e-mail: vihren2000@yahoo.com
www.goliamo-vranovo.com

МАЛКИ ОБЯВИ

ФИРМА „НЕСТО“ ЕООД ПРЕДЛАГА:

голямо разнообразие от РЕЦИКЛИРАНИ МАШИНИ на склад. ИЗКУПУВА: всякакъв вид МАШИНИ ЗА МЕСОПРЕРАБОТКА.

GSM: 0888 38 84 44. E-mail: office@nesto.bg.

www.nesto.bg

ПРЕДПРИЯТИЕ РАЗПРОДАВА месопреработвателно и кланично оборудване. Тел. за контакт 0897914949

ПРОДАВАМ тарелки PP SIEGELSCHALE 187*137*25 mm 35 000 бр. и бариерно фолио P12-2140 AFNP anti-fog - 52 см.- 35 ролки.

Тел. за контакти 0888737255 гр. Пловдив

ФИРМА „МЕСОМАНИЯ ТРЕЙД“ ПРОДАВА

употребявани месопреработващи машини: кутер Нити Казанлък 120 – литров неръждаем; месомелачка 160 мм; хидравлична гилотина; бъркачка 160 л; инжектор 25-иглен; вакуум тумблер 150 л. Тел.: 0887 961 877.

Фирма „ЕЛИТ-МЕС МИНЕВ - РОДОПА-В.Т.“ ООД

притежава предприятие „АВИСПАЛ БГ“ ЕООД за събиране и обезвреждане на СЖП категория 2 и категория 3. Изкупуването и извозването на СЖП се извършва с транспортни средства на фирмата на преференциални цени.

Контакти: GSM 089 443 0072, 089 864 1030

„МУЛТИВАК РИСЕЙЛ“ ПРЕДЛАГА многообразие от висококачествени фабрично рециклирани немски машини с марка MULTIVAC: еднокамерни и двукамерни вакуум опаковъчни машини, полуавтоматични и автоматични трейсийлъри, термоформовъчни машини. За контакт: „МУЛТИВАК БЪЛГАРИЯ“ ЕООД.
Тел./факс: 02 988 55 00, GSM 0886 027 616;
e-mail: office@bg.multivac.com. www.multivac.bg

ТРУДОВА БОРСА:

Месопреработвателно предприятие в София търси технолог за водене на документация по ДПП и НАССР.

Тел. 0888 37 00 82

Месопреработвателно предприятие търси инженер-технолог с опит в областта на месопреработката.

За контакт: тел. 087 884 48 00.

Свинокомплекс Голямо Враново търси технолог
GSM 0887 621 984

Месопреработвателна фирма търси технолог –
тел. 0888 92 59 22